

Szerkesztőségi iroda:
Nagybecskerek, Zápolya-u. 1.,
hová a lap szellemirészét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya u. 1.
hová a hirdetések, az előfizet-
ések és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások inté-
zendők.
..... Telefon-szám 21.

TORONTÁI

POLITIKAI NAPILAP.
Főszerkesztő: Dr. BRÁJER LAJOS.

Előfizetési árak:
Egész évre — — — 24 K.
Félévre — — — — 12 K.
Negyedévre — — — 6 K.
Egy óra — — — — 2 K.
— Egyes szám ára 8 fillér. 1

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogad-
tatnak el. Azonkívül az összes
hirdetési irodákban.
Megjelenik vasár- és ünnep-
napok kivételével mindennap
déltűn 5 órakor. ■■■■■

Nagybecskerek, 1912.

XLI. évfolyam 82. szám.

Szerda, április 10.

Szünet után.

— Politikai munkatársunktól. —
Budapest, ápr. 10.

Mozgalmas, drámai fordulatokban gazdag időszaka zárult be a parlamenti életnek a husvétii szünettel. A tervezett rezolúció nyomán keletkezett és szerencsésen megoldott politikai bonyodalomnak méltó epilógusa az a két husvétii cikk, a melyekben különböző utakon haladó, de egyaránt kitűnő két államférfi, Andrassy Gyula és Tisza István kíséri helyeslő, föltétlenül elismerő magyarazzattal Hédervárynak és pártjának az eljárását. Andrassy történelmi adatokkal mutatja ki, hogy hasonló módon eselekedett az alkotmányosság mintaállamának, Angliának számos nagy politikusa, ezek közt a híres Pitt és Fox is, akik szintén többre becsülték a nemzet, a király egyetértését a saját álláspontjukhoz való merev ragaszkodásnál, Tisza pedig azt fejt ki, ellenállhatatlanul meggyőző erővel, hogy nagyobb és szégyenteljesebb bukás nem érhetne volna a magyar közéletet, mintha éppen a hatvanhetes politikát s a nemzet és király összhangját helyreállító mai kormányzat tette volna lehetlenné az uralkodói hivatás betöltését éppen arra a véghetetlenül tiszteletreméltó királyra nézve, aki a hatvanhetes művet megteremtette.

Kikerültük a fenyegető veszedelme-
ket, kibontakoztunk a szerföltött súlyos
helyzetből s a király lelkiismereti ag-
gályainak leplezetlen föltárása és szeren-
esés cioszlatása ismét helyreállította az
alkotmányos élet két tényezőjének teljes
harmóniáját. A szünet után pénteken
újra összeülő képviselőháznak minden
gondját most már a jövő feladatai kötik
le, ezek sorában elsősorban a véderőre-
form ügye.

A kilenc hónap óta folyó véderővitát
minden erővel be kell fejezni, a katonai
javaslatokat valahára el kell intézni. E
végből, de öneél gyanánt is, munkaké-
pessé kell tenni a törvényhozást. Ezt kö-
veteli a nemzet minden érdeke, a magyar
parlamentarizmus becsülete is. Nem tud-
juk, hogy a kormány s a nagy lelkes és
kompakt többség mi módon fogja ezt
végrehajtani; ez a körülményektől függ;
annyi azonban bizonyos, hogy az orszá-
gos szükségesség parancsa s a hatalma-
san követelő közvélemény sürgető szava
nem maradhat teljesítetlenül.

Három eset lehetséges. A legjobb az,
hogy az obstruálók kiesiny hadában végre
felülkerekedik a józan belátás, hogy a
Justh-párt végre is meghajlik a nemzeti
érdek követelménye, s a közakarat szent-
sége előtt. Nagyon is itt az ideje föl-
hagyniok az alkotmányosság ellen üzött

frivol játékkal. Ha nem teszik meg
mindnyájan az obstruálók, megteszi talán
annyi közülök, hogy a megcsappant tá-
madó csoportnak nem lesz elég ereje az
ostromot folytatni. Talán még sem lesz
lehetetlen belátniok, hogy erőszakos hare-
modorukkal a kormányt nem buktathat-
ják meg, mert hiszen Héderváryék nem
az obstrukció miatt mondottak le, s a ki-
rály és a nemzet bizalmában megerő-
södve tértek vissza, de másrésztől a vá-
lasztói reformot sem siettetik, sőt hátrál-
tatják. A népszámlálási adatok jóformán
fölvannak már dolgozva, a belügymi-
nisterium hozzáfog már a választójogi
javaslat megszerkesztéséhez és Héderváry
kész házhatározattal is köteleztetni magát
a reformjavaslat záros határidőben való
beterjesztésére. Hát eddig nem volt ér-
telme, de ezentul igazán mákszemnyi ér-
telme sem lenne az obstrukciónak.

Második eshetőség, hogy Justhék
mégis folytatják az okvetetlenkedést. De
talán még a mai gyaló házszabályokban
is van legalább annyi erő, hogyha már tel-
iesen már nem szüntethetik is a parlame-
nti szabadsággal való bünös visszaé-
lést, legalább kellemetlenné teszik az e
fajta politizálást. A közvélemény a ház-
szabályok szigorubb kezelését is hango-
san követeli.

És ha ez a mód sem szerezné meg a

„TORONTÁI“ tárcája.

Tolnai a moziban.

Azt mondtam egyszer — a mult tél
elején történt — a Világtolnainak (így
neveztem el megkülönböztetésül más Tol-
naiktól, a Világlapja alapján):

— Nem találod furesának, hogy
mint két kifogott gebe az istállóban, örö-
kösen itt ülünk minden este? Nem en-
nének egyszer széna helyett zabot s men-
nénk mi is mulatni, mint a többiek?

Világtolnai egyike a legszolidabb
embereknek. Ha a szemét nézem, akkor
nem is ember, hanem gyerek. Barna
szeme van, mely tele van szeretettel s a
mosolya is olyan, mint a gyereké.

— Végtelenül megörvendeztetesz —
feleli és ebből megértettem, hogy egy
csöpp kedve sincs mulatni, de a világért
sem árulná el, hogy az én mulatságomat
nem akarja elrontani, inkább ő is mulat.

Ennélfogva egyet fordítottam a gon-
dolatomon s duhajul indítványoztam:
— Akkor az isten fája, azonnal föl-
kerekedünk s lefoglalunk egy páholyt a
moziban.

Most nem mondta, hogy végtelenül
megörvendeztetem, de a gyerekszeme föl-
esillant, szinte hallottam a koppanást,
mikor a kő leesett a szivéről, hogy neki

most nem kell dözsölni, inni és cigá-
nyoznia.

És mentünk a moziba, bevágtuk ma-
gunkat a páholynkba s Világtolnai —
nem hittem soha, hogy ilyesmire is ké-
pes — rögtön kacérkodni kezdett a gyö-
nyörü színésznővel, mely a vászonképen
megjelent.

— Ugy-e, — szoltam — ez igazán
szép vászoncseléd?

— Az, az, — felelte lelkesülten —
látod, ez az emberiség diadala, a legfőbb
gyönyörűség. Szép ez a színésznő, na-
gyon szép, de szivesebben látom itt vász-
non, mint eredeti előadáson.

— Én nem, én jobb szeretem az
eredetit.

— Az eredeti? Hát barátom, mondok
neked valamit, de ne nevsz ki. Az ele-
ven, az eredeti teljesen értéktelen. Tudod,
mi az eredeti szobor? Agyag, melyet
nyomban négyfelé vág és ismét tömegbe
gyur a szobrász mihelyt elkészül vele.
Érték a sok ezerkoronás márványdupli-
kátum és még nagyobb érték az egy-
koronás gipszöntvény, melyből százezer
példány létezik. S mi ennek a fölvtel-
nek az eredeti? Valami, ami már régen
nincsen. És ez a szép színésznő? Valaki,
aki már régen nem lesz, amikor még
mindig eleven viruló ifjúságban fog a
vászonon ragyogni.

— Ez igaz, de csak kisegítő, csak

eikória. Ez az előadás mégis csak eleve-
nebb volt, mikor a gép előtt folyt, mint
most, mikor a gépből pereg ki.

— Így gondoltok ti, önzők. Nek-
tek milliót ér egy kép, de csak akkor,
ha a ti szobátokban lóg és a legszebb
rajta az a tudat, hogy nektek van s más-
nak — bármit csinál is — nem lehet. Ez
a gondolkodás megrabolója a kulturának,
az enyém a gazdagítója. Én csak a
reprodukción becsülöm, tisztelem, szere-
tem és szolgálom s a legfőbb gyönyörü-
ségem a moziban az, hogy ugyanabban
az időben ez a kép a világ minden táján
épp ugy látható, mint mi előttünk.

— Hát miért nem csinálsz te is
mozikat?

— Csinálok, fiaeskám, hiszen egye-
bet sem csinálok. De betűkkel és papi-
rossal. Hát látod! Amig barátok pin-
gáltak egy-egy könyvet, egy könyvtár
éktelen kincs volt. De mit ért? A Mátvás
király híres könyvtára ma milliókat
érne a British muzeumnak, de például
egyetlen példány lexikon egy falusi ke-
reskedő házában többet ér az összes
Korvinánknál. Az unikum az oligarchia,
a reprodukció a demokrácia. Az eredeti
a kajáság, a sokaság a szabadság, az
igazi kultura s bizony nagyobb kultur-
érzés egy irodalmi vagy művészeti re-
meket százezreknek hozzáférhetővé tenni,
mint gyűjteni a ritkaságokat.

Eredeti müncheni „Salvator-sör” naponta friss csapolás. Ezenkívül
Dreher Korona-sör
is állandóan csapon van
MARCOIN JENŐ éttermében.

törvényhozó testület munkaképességét, akkor bekövetkezhetik az a harmadik eshetőség, amelyre a miniszterelnök bemutatkozása alkalmával célzott. Ő ugyan a parlament hibáját a parlamentben szeretné helyrehozni, de ha Justhék ezt megakadályozzák, a közvélemény szavának nem hisznek és nem engedelmessé válnak, nem marad egyéb hátra, mint közvetlenül megismertetni őket a választópolgárok hangulatával és akaratával.

HIREK.

— **Április 11-ike.** A 48-as törvények szentesítésének évfordulóját mint minden évben, úgy holnap is megünnepelik városunkban. Ez alkalomból délelőtt 10 órakor ünnepélyes nagymise lesz a róm. kath. plébánia-templomban, melyre hivatalosak a hatóságok, intézetek és testületek.

— **Adomány.** A Melencei takarékpénztár részvénytársaság a nagybecskereki patronage egyletnek 25 koronát adományozott. Az egylet vezetősége ez uton is köszönetet mond az adományért.

— **Gyermektanulmányi ülés.** A Torontálmezei Magyar Közművelődési Egylet kebelében alakult gyermektanulmányozási szakosztály holnap, esütörtökön délelőtt 10 órakor a központi állami elemi iskola tanácstermében választmányi ülést tart. Az ülés fő tárgya a nagybecskereki kisegítő tanosztály létesítése.

— **Köszönet.** A nagybecskereki iparoskör elnöke, Tóth Ferenc a Magyarutcai állami elemi iskolának nagyobb mennyiségű fazekas-anyagot adományozott a szülői tanításához. Az adományért ez uton mond hálás köszönetet az intézet igazgatója.

— **A temesvári rablógylósság.** Mint ismeretes, ezelőtt pár hónappal egy magát Vidéki Jánosnak nevező ember levelet írt a temesvári bírósághoz, amelyben azt hangoztatja, hogy nem a fogságban levő Balázs István követte el a temesvári rablógylósságot, hanem ő, aki a levelet írja. Azonban a kedélyes idegen sehogysem jelentkezett személyesen, csak továbbra is levélileg védelmezte Balázst.

Mint ismeretes, legutóbb ismét érkeztek levelek az ügyészséghez, amelyek szintén Balázs ártatlanságát bizonyítgatják. A bíróság végre most megsokalta a dolgot és irásszakértőkkel vizsgálta meg a leveleket. Az irásszakértők munkája három napig tartott, amíg a leveleket átvizsgálták. Mint most jelentik, a grafológiai vélemény az, hogy a garmadaszámra érkező leveleket minden valószínűség szerint maga Balázs István írta, mert az irások teljesen hasonlítanak Balázs kézírásához. A városban több helyen is azt hangoztatják, hogy Balázst már ezen a héten akasztják. A hatóságok ugyan még nem kaptak értesítést, de annyi tény, hogy a napokban kell megérkezni a döntésnek.

— **Siketnémák fölvétele.** A siketnémák szegedi intézetében a legközelebbi tanévre is harminc 7—10 éves siketnéma gyermek vétetik fel. Ezenkívül oly gyermekek is pályázhatnak felvételért, kik később siketültek meg, de a beszédet könnyen elfelejtették. A magyar államvasúti alkalmazottak gyermekei csongrád- és bácsodrogyvármegyei gyermekek teljesen díjtalanul vétetik fel. A felvétel iránti kérvények mielőbbi beküldése kívánatos. Bővebb felvilágosítást levélbeli megkeresésre az intézet igazgatója ad. (Szeged, Bécsi-körút 36. sz.)

— **Elgázolta a lóvasut.** Györgyházán a napokban az ottani gazdasági lóvasutnak a kocsijaira, míg a vasúthól kirakodtak, a környékbeli béresek gyerekei fölmászáltak. Időközben a kocsi is eltávozott s a gyerekek magukra maradván nem elégedtek meg a kocsiön való vihangolással, hanem a lovat is indulásra nógatták. Amikor a ló megindult a szokott ügető lépésben, épp akkor ért oda Tóth Anna másfél éves gyerekeany. A kis csöppség valahogy a kerek közelébe került, melyek elkaptak s a szerencsétlen gyereket halálra gázolták. A szerencsétlenség ügyében Nagybecskerekről dr. Kovács Rókus kir. ügyész, Szabó Béla törvényszéki bíró és dr. Fialowszky Béla törv. orvos ment ki a községbe megállapítani, hogy kit terhel a felelőség.

— **Megölte a pálinka.** Jovanov Ránko újszántói birtokos gyanus körülmények között halt meg a napokban éjszaka. Jovanov özvegy ember volt és este későn tért haza a kocsmából, ahol az utóbbi időben sürin fordult meg. Másnap reggel szokás szerint házához ment a borbély, aki halva találta ágyában Jovanovot. Az előjáróság jelentést tett a gyanus halálesetről a nagyikindai ügyészségnek, mely kiszállt a helyszínre és az orvosi vizsgálat nyomán megállapította, hogy Jovanov az elfogyasztott nagymennyiségű pálinka ölte meg.

Bámulatosan olcsó kerítések!
Hazai gyártmány.

Páratlanul célszerű. Rendkívül könnyen kezelhető.

Számtalan ismerővel bizonyítja a szabadalm. **Hungária-sodronyfonat** kiválósságát, mely felülmulhatatlan. Horganyozott sodronyból készült. Ára négyzetméterenkint 30 fillér és felebb. Megrendelhető a kizárólagos készítőnél: **Haidekker Sándor** sodronyszövet-, fonat- és kerítésgyártó. Budapest, VIII. ker. Üllői-ut 48. 65. szám. Jutányos, pontos és gyors kiszolgálás. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

309-1.3

— **Belefult a dézsába.** Kisbecskerekéről jelentik: Schillinger Péter másfél-évesztendős fiúcska tegnapi egyedül játszadozott az udvarban. Játék közben felkapzkodott egy nagy dézsára, amely az eresz alatt állt és esővízzel volt tele. A kis Schillinger beleesett a dézsába s mire a házbéliek segítségére jöttek, belefult a vízbe.

— **Gyanus halál.** A napokban Olézen Czepaja János nevű 2 és fél éves gyerek anyja távollétében pajtásaival játszadozott. Anyja este azután észrevette, hogy a fiú jobb szemé felett egy kisebb szuras van, de miután a gyerek nem panaszkodott, nem vette sokba a dolgot. Éjjel azonban a gyermek hirtelen göresős rohamokat kapott, úgy, hogy haladék nélkül át kellett vinni az istvánvölgyi orvoshoz ahol azonban hirtelen meghalt. Az orvosok megállapították, hogy a gyermek halálát a szemén keresztül az agyvelőt is megsértett szuras okozta annak kutatására pedig, hogy a szurast ki követte el s mimódon, Nagybecskerekről dr. Kovács Rókus kir. ügyész, Szabó Béla törvényszéki bíró és dr. Fialowszky Béla törvényszéki orvos mentek ki a községbe.

— **A Világlexikont?**
— Mához egy évre már többet hallasz felőle.
— Barátom, — mondom — ne sértődj meg, de valamit mégis csak mondanom kell. Ifjúkorodban büvéskönyvet írtál. Csak nem veszed komolyan, hogy büvész vagy?
— De igen. A büvészeti trükkjeim nem csodák, de megvannak s amit ott leírok, azt meg is lehet csinálni. Nem boszorkányság, csak tudni kell. S a kiadóterem is tudok egy trükköt s aki nem tudja, büvészetnek tekintheti. Mindez — hiszen erről kerültünk a témára — a reprodukció hatalma és közelgő világuralma. A mozik dolgoznak vele vásznon, én dolgozom vele papíron. Tömegeket kiszolgálni, ez a titok. Ami egynek csak egy korona, az a tömegnél vagyon. Mert nagy pénzeket kívánunk kevés embertől. Ezeket csak úgy szolgálhatjuk ki, ha a pénzértéknél kevesebbet adunk. En sokaktól kérek kis pénzt s azt a pénzt csak úgy kaphatom, ha többet adok, mint tőlem várnak.
— Akkor te valóságos kulturhős vagy!
— Nem — szólt mosolyogva — csak kalmárja, szolgálja a kulturának, aki megrészegetül a gyönyörűségtől, hogy száz ezreket gyűjthet maga körül s száz ezrekek adhatják azt, amit bármely nábob, vagy nagyhatalom egy tucat embernek sem adhat.
Oldalt ránéztem s megértettem, hogy ennek az embernek csakugyan nincs szüksége pezsögőre, vagy hasisra, hogy mámorba merüljön s a Világlexikon készül és a mozi-álom ime, már valóság.

Kóbor Tamás.

— Hát ezért és csak azért örülsz, ha a Világlapnak szaporodnak az előfizetői?
— Ezért, — felelte komolyan, — meg a haszonért. Különösen a haszonért. Mert az én hasznom abból áll, hogy sokkal többet adok, mint azon a pénzen adni lehet és mégis megélek.

— Hát ez hogyan lehetséges?

— A tömeggel. En huszkoronás köteteket adok három koronáért. Öt-hatezer példányban nem tehetem, de nyolevan-ötezer példányban igen.

— Ennyi a Világtörténelmed?

— Egyelőre, de lesz több is, mire mind a tíz kötet elkészül. Ez a reprodukció természete. Minél többeknek juttatni s nem gondolni arra, hogy nekem minél több jusson. Ez a nagy titok, melyet az emberek nem akarnak fölismerni. S ha már szereztem nyolevanötezer embert, aki egy korona kilencven fillérjével tíz kötetes Világtörténelmet kapott, akkor szerzek százezer embert, aki a Világtörténelmem mellé huszonöt kötetes Világlexikonhoz jut.

— Ember, hisz ez lehetetlen.

— Miért?

— Annyi pénzed nincs is.

— Mit gondolsz, mennyi kell hozzá?

— Legalább két millió.

Mosolygott.

— Egy kötet könyvkötőmunkája, csak egy korona kilencven fillért számítva, az maga százkilenevener korona, huszonöt kötetje pedig négy millió. Két millióval tehát még a bekötési táblákat sem szerezhetem be.

— Szédítő. Hát olyan gazdag vagy?

— Nem felelt direkt a kérdésre, csak gyönyörködött avatatlanságom elszórnyedésén.

— Egy kötet negyven iv, azaz 640

oldal; huszonöt kötet 16000 oldal. Tudod, mennyibe kerül ennyi papiros, csak szedés és nyomtatás nélkül?

— Nem, de borzasztó sokba.

— A lexikon a legtokéletesebb illusztrációk nélkül nem ér semmit. Brockhaus Lipcséből, az Encyclopaedia Britannica Londonból, az International Encyclopaedia New-Yorkból s még egy világéig Párisból fog nekem képeket liferálni, Tudod, mibe kerül ez?

— Nem, hiszen annyi pénz nincs is a világon.

— Most vedd hozzá a magyar felvételeket a tisztán magyar vonatkozású tárgyokról. Vedd hozzá a megírás költségét, mert az elsőből az utolsó betűig mindent megíratok s ez a lexikon nemcsak tájékoztató lesz, melyhez nyulok, ha valamit meg akarok tudni, hanem állandó olvasmány, mint a regény, melyhez nyulok, ha szórakozni akarok.

— Ennyi pénz már két világon sincs.

— Az amatőrök világában nincs, — felelte mosolyogva, — de a reprodukció világában van. Ezt a pénzt nem is kell szerezni, csak jelentkezni kell annál a publikumnál, mely megtanulta az eddigi működéséből, hogy Tolnai Világlapja többet ad, mint kap, és mindig meg adja, amit ígér. En az én publikumommal nem mint kalmár állok szemben, aki árut árul, hanem mint gondnok, aki a kis rámbizott pénzből akkora kulturértéket produkál, amelylyel meg van elégedve.

— Ez nagyon szép, mondtam, különösen beszélgetésnek egy moziban. De, ugyebár, mi most mulatunk s te mulatás közben álmodni szoktál?

— Ugy van, — felelte — én mindig álmodom. Aztán mikor fölébredek, megvalósítom az álmot.

— A hálószobák réme, a poloskák kiirtása eddig a lehetetlen dolgok közé tartozott. Mióta azonban a „Löcherer Cimexin” történet próbák, beigazolódt, hogy a Cimexin hatása folytán a peték rögtön kiszáradnak és többé ki nem kelnek. A Cimexin mindenütt használható, szövetet, butort, falat vagy festést nem piszkít; nyomot, vagy foltot nem hagy. Moly ellen egyedül biztos szer. Kapható: Kollarich G. valamint Czika J. L. gyógyszerárakban és a készítőnél „Löcherer Gyula” gyógyszerárakban Bártán.

Színház, irodalom.

** A szerelem gyermeke. Henry Bataillenak az új francia drámairodalom legünnepeltebb szerzőjének „A szerelem gyermeke”-vel mutatkozott be tegnap a Mezei-társulat drámai együttese. Négy igen hosszú felvonáson keresztül egy fordulatos történet. Kevesebb fordulatoság, több poézis, de még mindig sok idegzetrepályázás, mint ahogy már megszoktuk Batailletől. Ami szép, finoman poétikus benne, az mint szindarabot kissé hosszadalmassá teszi, ami az ismert Bataille technika fordulatoságával csinálódott meg, az kevésbé poétikus, mint néhány igazán belülről, a lélek mélyéből fakadó igaz-emberi jelenet. Pedig ezek az igaz-emberi érzések, izgató lelkiállapotok, komoly lelki összeütközések és főleg a tárgyalásnak, a motiválásnak az a neme, amivel ezeket az érzéseket megszólaltatja adja meg Bataillenak drámáiról komolyságát és hitelét.

A tétel merész, szinte vakmerő: az anya, aki mert érdeke egy kívánja, megtagadja a saját fiát és újra megtagadja, amikor az érdeke azt mondja, hogy már nincs rá szüksége. A téma végtelenül komoly, mert végtelenül emberi. A szerelem gyermeke, a törvénytelen, az eltagadott, ennek a fiúnak fájdalmas csalódása az igazi tárgya ennek a darabnak. A legtermészetesebb, a legprimitív emberi érzés: a gyermeki szeretet, az ő különös helyzeténél fogva nem fejlődik ki benne, erővel elfojtja: amikor pedig a körülmények egy alakulnak, hogy az minden erejével előtör belőle, érzi, hogy utjában áll másoknak, mindenk előtt a tulajdon édes anyjának. Amikor ezt a fiú, az alapjában becsületos fiú megérzi, megértően elmegy. Komolyan kell vennünk Henry Bataillet, mert komolyan keresi az igazságot és érdeklődünk iránta, mert amivel felkelti érdeklődésünket, bevilágít a lélek mély ségeibe.

Az előadásról szólva, különösen Vécsey Honáról és Magas Béláról kell megemlékeznünk. Vécsey Lianeja annyira jó volt, hogy majdnem kifogástalan. Egyaránt igaz hangon szólott mint hideg — józanul számító kokott és mint a valódi kétségbeesés hangjait hallató asszony. Az államtitkár szerepét Magas játszotta nagyon értékes, izlése és hatásos színészi eszközökkel. Czöber Gyula a fiú szerepében fiatalos, de minden fiatalsága mellett sem mindig elég fiatal. Néha több hév, máskor kevesebb esinált darabosság kellene. A többi szereplők is az egész előadás jó volt.

Keresek

azonnali belépésre adóügyhöz értő egyént.

Fizetés 3 korona napidij.

Farkasd község.

TÁVIRATOK.

A politika eseményei.

A miniszterelnök Budapestén. — Minisztertanács. — Gróf Khuen-Héderváry Bécsbe utazik. — A delegációk összehívása.

Budapest, ápr. 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Tegnapról mára egészen megváltozott a helyzet. A tegnapi még érezhető nyugodt, ünnepi hangulatot mozgalmas hírek teszik élénkké. A miniszterelnök holnap délután érkezik vissza a fővárosba, ahol minisztertanácsával este tanácskozik fog a delegációk és a parlamenti helyzet ügyében. A jövő hét elején Bécsbe utazik a miniszterelnök, kihallgatáson jelenik meg öfelsége előtt és részt vesz az akkor tartandó közös minisztertanácsán. Részletes tudósításainkat alább közöljük:

Gr. Khuen-Héderváry Budapestén.

Budapest, ápr. 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök holnap délután 5 órakor érkezik a fővárosba, ahol holnap este a kabinet tagjai minisztertanácsra ülnek össze a delegációk összehívása és a parlamenti helyzet megbeszélése dolgában.

A kormányának hír szerint az a feladása, hogy a parlament tanácskozásai során a kormány újból való kinevezésére visszatérni nem lehet, hanem rögtön a véderőjavaslatok tárgyalásához kell fogni.

A miniszterelnök a királynál.

Budapest, ápr. 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsi jelentések szerint a miniszterelnök a jövő hét elején Bécsbe utazik s kihallgatáson jelenik meg öfelsége előtt, akinek több fontos ügyben jelentést tesz.

Bécsi útja alkalmával részt vesz a miniszterelnök a

közös minisztertanácsán.

amelyen végleg dönteni fognak a delegációk összehívását illetőleg.

A közös hadügyminiszter lemondása.

Budapest, ápr. 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből jelentik, hogy lovag Auffenberg Mór közös hadügyminiszter lemondása majdnem biztosra vehető. Hír szerint a jövő hét elején összehívó közös minisztertanácsán fogja bejelenteni a hadügyminiszter a lemondást, utána esetleg mindjárt le is mond, úgy hogy a delegacionális tárgyalásokon mint lemondott miniszter már meg sem jelenik.

A komáromi választás.

Budapest, ápr. 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Komáromból jelentik, délután fél kettőkor a szavazatok a következőképpen állanak: Balla Aladár függetlenségi 350, Sárkány Ferenc nemzeti munkapárti 352. A városban óriási az izgalom, mert a Justh-párt hallatlan terortot fejt ki jelöltje érdekében, az utókat katonaság tartja megszállva.

A hármasszövetség megújítása.

Budapest, ápr. 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) A milánói Secolo értesítése szerint a hármasszövetség megújítása még ebben az évben biztosra vehető.

A m. kir. operaház és Népopera ügye.

Budapest, ápr. 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) A budapesti Népopera

Valódi brünni szövetek

az 1912. évi tavaszi és nyári idényre.
Egy szelvény } 1 szelvény 7 kor.
3.10 m. hosszú } 1 szelvény 10 kor.
teljes férfiruhához } 1 szelvény 15 kor.
(kabát, nadrág és mellény) } 1 szelvény 17 kor.
elegendő, csak } 1 szelvény 20 kor.

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20.— K-ért, szintúgy fehérszövetet, turistalódent, selyemkangart stb. gyári áron küld mint megbízható és szolid cég mindenütt ismert posztógyári raktár

Siegel-Imhof Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.
Az előnyök, a melyeket a magánvevő élvez, ha szövetségletét közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendel meg, igen jelentékenyek. Szabott, legolcsóbb árak. Óriási választék. Mintahú, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss árban.

májusra Wagner ciklust hirdetett. A m. kir. operaház ezzel szemben azt vitatta, hogy Wagner művei Bdapesten csak az Operaházban adhatók elő és ez alapon pert indított a Népopera ellen. Ma hozta meg a bíróság az ítéletet, melyben az Operaházat keresetével elutasította és jelentékeny költségek megfizetésére kötelezte.

Szerdahelyi állatorvos ügye.

Budapest, ápr. 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) A pár hét előtt a parlament folyosóján történt incidens szomorú hőse, Szerdahelyi Henrik állatorvos azóta nem tud magának állást szerezni. Egy építkezésnél téglahordónak állott be, az építés vezetője azonban felismerte, hogy intelligens ember s most felügyelővé léptette elő.

A Törlesztési bank ügye.

Budapest, ápr. 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) A Törlesztési bank tegnap este értekezletet tartott, amelyen megállapították, hogy a bank követelése 2—3 hét alatt behajthatók, ezért a bank hitelezőitől 2—3 heti moratóriumot fog kérni.

TŐZSDE.

A Lloyd budapesti távirata április 10.

Buza (áprilisra)	23.18 — —
Buza (májusra)	23.20 — —
Rozs (áprilisra)	21.80 — —
Zab (áprilisra)	19.80 — —
Tengeri (áprilisra)	17.92 — —

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Nyílttér.

E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Tempel

-forrás. Csészavás, diétetikus, adító asztali ital. — Elősegíti az emésztést és anyagcserét.

Styria

Legtöbbet győgyforrás. — Indikálva: idült gyomorhurutnál, esékrekedésnél, Bright-féle vesebajnál, lépdaganatnál, májbajnál, sárgaságnál, anyagcsere betegségeknél, a légutak harutos bántalmainál.

Donati

a maga nemében a leggazdagabb tartalmu győgyforrás legcélesebb hatással. Főképpen indikálva: idült béhurutnál, obstitipatióknál, epeknél, elhízási hajlamnál, csúznál és cukorbetegségnél.

Legolcsóbb természetes magnézium- és kalciumtartalmu ital.

Főraktár: Hoffmann József Budapest, V., Báthory-utca 8. szám.

SALVATOR
GUMMI SARKAK
VILÁG CZIKK
UTÓLÉRHEGETLEN
TARTÓSSÁGU!

MINDENÜTI
KAPHATÓ.

10-32.1

Meghívó.

A Torontáltordai néptakarékpenztár
 rt. t. részvényesei a f. hó 27-én d. u.
 5 órakor az intézet helyiségében tar-
 tandó

rendkívüli közgyűlésére

tisztelettel meghívotnak.

Tárgy:

2 jegyzőkönyvhitelesítő, 1 fe ügyelő-
 bizottsági és 1 igazgatósági tag vá-
 lasztása. 472-1.1

Párdányi járás főszolgabírájától.
 1447-1912. szám. 466-2.2

Pályázati hirdetmény.

Az elhalálozás folytán megüresedett alsó-
 ittebei községi irnok-végrehajtói állásra ezen-
 nel pályázatot hirdetek s felhívom mindazo-
 kat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy
 pályázati kérvényüket folyó évi április hó 25-ig
 bezárólag hozzám nyujtsák be.

Az állással egybekötött javadalmazás 800
 korona évi fizetés és némi mellékjövdelem.
 Párdány, 1912. évi április hó 5-én.

Sántha, h. főszolgabíró.

1422-1912. tkvi szám. 471-1.1

Árverési hirdetmény és árverési feltételek.

A nagybecskereki kir. törvényszék mint
 telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Schner
 Lipót felsőittebei lakos végrehajtatónak Rad-
 lovacski Teja felsőittebei lakos végrehajtatást
 szenvedő ellen 275 korona tökekövetelés és
 jár. iránt folytatott ügyében a csatlakozott
 végrehajtatónak ezzel kimondott Radlovacski
 Jóca javára 79 korona 10 fillér erejéig beke-
 belezett követeléseiknek a kielégítése végett is
 az árverést elrendelte.

Ennek folytán a nagybecskereki kir. tör-
 vényszék területén levő Felsőittebe községhez
 tartozó felsőittebei 386. sz. tjkvben A. 3.
 sor 5212/b/2. hrszám alatt felvett 1110 négy-
 szögöl gyümölcsös kert 182 korona kikiáltási
 árban, ugyanazon tjkvben A. 4. sor 5213 b.
 hrszám alatt felvett 1110 négyszögöl szőlő-
 kert 182 korona kikiáltási árban, valamint a
 felsőittebei 1203. sz. tjkvben A. I. 751 hrszám
 alatt felvett 144 négyszögöl udvar a rajta levő
 385. ö. i. sz. házzal együtt 869 korona kikiál-
 tási árban 1912. évi május hó 2. (kettő) nap-
 ján d. e. 10 órakor Felsőittebe községhezánál
 megtartandó nyilvános árverésen a következő
 feltételek alatt fog eladás alá kerülni:

1. Ha a megállapított kikiáltási áron
 felül ígéretet senki sem tesz, az árverésre
 kitűzött birtok a megállapított kikiáltási
 ár kétharmadánál alacsonyabb áron az ár-
 verésen el nem adható.

Nagybecskereken, a kir. törvényszék mint
 telekkönyvi hatóságnál, 1912. évi február hó
 12. napján.

Rektorisz, kir. tvsz. bíró.

Nagyszentmiklósi járás főszolgabírájától.
 2142-1912. kig. szám. 467-3.2

Pályázati hirdetmény.

A nagyszentmiklósi járáshoz tartozó Keg-
 levichháza községben megüresedett segédjegy-
 zői állásra pályázatot hirdetek.

A segédjegyző javadalmazása:

1. Bolgártelep községtől évi 515 kor. 04
 fillér fizetés, 65 kor. 71 fillér lakkbér.
2. Keglevichháza községtől évi 296 kor.
 fizetés és 12 kor. napidij átalány.
3. Pusztakeresztur községtől évi 430 kor.
 96 fillér fizetés, 66 kor. 89 fillér lakkbér és 12
 kor. napidij átalány.
4. Állami fizetésekiegészítés évi 200 kor.

Ezenkívül 5 évenként 4 ízben megismét-
 lődő 100 kor. korpólék.

Keglevichháza község képviselőtestülete
 7. kgy./1912. sz. határozatával, mely még tör-
 vényhatósági jóváhagyásra szorul, a segéd-
 jegyzőnek fizetéseemelés címén évi 353 kor. és
 lakkbér címén évi 107 kor. 40 fillért szava-
 zott meg.

Felhívom mindazokat, kik kérdéses állást
 elnyerni kívánják, hogy szabályszerűen felsze-
 relt pályázati kérvényüket folyó évi április hó
 21-ig adják be.

A választást folyó évi április hó 22-én d.
 e. 9 órakor tartom meg.

Nagyszentmiklós, 1912. április hó 6. án.

Hadfy, főszolgabíró.

Irodaszolga

azonnali belépésre
 kerestetik.

Cim a kiadóhivatalban.

499 x 1

Törökkanizsai járás főszolgabírájától.
 1980. V. 1912. szám. 464-3.2

Pályázati hirdetmény.

A lemondás folytán május hó 1-én meg-
 üresedő tiszaszentmiklósi (Torontálmegye) kör-
 orvosi állásra, melyhez a kör székhelyén ki-
 vül Hódegyháza községe tartozik, ezennel pá-
 lyázatot hirdetek.

Javadalmazás: 1. Az államkincstár részé-
 ről 1600 korona törzsfizetés, négyszer meg-
 ismétlődő 200-200 koronás ötödéves korpó-
 lékkel.

2. A községek részéről 438 korona évi
 összegű személyi pótlék.

3. Tiszaszentmiklós község részéről sze-
 gény betegek látogatására szolgáló fuvaráta-
 lány fejében 360 korona, a rendelő- s váró-
 szoba fűtésére évi 120 korona tüzfűtőátalány.

4. Szabad uri lakás, mely áll 3 szoba,
 folyosó, egész külön bejárata rendelő- s váró-
 szobából, betegszobával s megfelelő mellék-
 helyiségekkel, nagy kerttel.

Ezekon kívül a szabályrendeletileg meg-
 állapított látogatási s működési díjak. A gyer-
 mektelep tiszteletdíja, valamint a husszemle
 évi jövdeleme szintén jelentékeny összeget
 tesz ki.

A lakos k magyarok, németek, szerbek,
 jómóduak, így bő mellékjövdelemre számí-
 that. Gyógytár helyben, a község vonat men-
 tén fekszik.

Hódegyháza természetben szolgáltatja a
 fuvarát.

Felhívom azon orvos-doktorokat, kik ezen
 állást elnyerni óhajtják, hogy kellően felsze-
 relt kérvényeiket eddigi alkalmaztatásukat igaz-
 zoló bizonyítvánnyal ellátva f. évi május hó
 15-ig hivatalomhoz adják be.

Törökkanizsán, 1912. április hó 4.

Dr. Mihálovits, h. főszolgabíró.

Hirdetések

jutányos árért közöl a

Torontál

pol. napilap kiadóhivatala.

280 hold nehéz fekete föld

jókarban levő gazdasági épületekkel, em-
 letes magtárral, ártézi kuttal

haszonbérbe kiadó,
 holdanként hatvan koronáért.

Ugyanott 145 hold kitünő legelő
 holdanként 25 koronáért, az 19:2 legel-
 tetési évre haszonbérbe kiadó.

Érdeklődők forduljanak nsgs

Jagodics Bogumil főldbirtokos urhoz **Budapest**

Alkotmány utca 16. szám.